BAAC Vlaanderen
Programma van maatregelen

Archeologienota
Lille, Visbeekvallei, Bosbeek Rooverstraat
Programma van maatregelen

BAAC Vlaanderen bvba
Hendekenstraat 49
9968 BASSEVELDE
info@baac.be

Inhoud

1 Gemotiveerd advies 3
1.1 Volledigheid van het vooronderzoek 3
1.2 Keuze vervolgonderzoek 3
2 Programma van maatregelen 5
3 Bibliografie 6

1 Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

1.1 Volledigheid van het vooronderzoek

Het bureauonderzoek en het landschappelijke bodemonderzoek, om de bodemgaafheid van de noordelijke en zuidelijke zones van het plangebied te bepalen, werden reeds uitgevoerd voor het opstellen van de '*Toelating Vooronderzoek'* (ID 2112).

Het verkennende archeologische booronderzoek, om de aanwezigheid van lithisch materiaal uit de steentijden vast te stellen, en het proefsleuvenonderzoek, om na te gaan of er al dan niet sporen en/of structuren uit de periode van het neolithicum tot en met de (late) middeleeuwen bewaard zijn gebleven binnen het plangebied, werden uitgevoerd na de toelating vooronderzoek en gerapporteerd in deze archeologienota (zonder uitgesteld traject).

1.2 Keuze vervolgonderzoek

De resultaten en conclusies van de bureaustudie, het landschappelijke bodemonderzoek, het verkennende archeologische booronderzoek en het proefsleuvenonderzoek werden neergeschreven in het '*Verslag van Resultaten'* van deze archeologienota.

Op basis van de (paleo-)landschappelijke ligging van het plangebied, de bodem binnen het plangebied, cartografische bronnen over het plangebied en reeds uitgevoerd archeologisch onderzoek in de omgeving van het plangebied werd een concrete archeologische verwachting opgesteld voor zowel de noordelijke als de zuidelijke zone van het plangebied:

- Steentijd: De paleolandschappelijke ligging creëert, samen met de talrijke nabijgelegen vondsten, een verhoogde verwachting op steentijdmateriaal en/of -sporen. Ook de bodem wijst volgens de bodemkaart van Vlaanderen op een goede bewaring.

- Protohistorie: Ook hier is de paleolandschappelijke ligging van het plangebied aantrekkelijk voor vestiging.

- Romeinse periode: In een straal van ca. 2 km werden geen vondsten gedaan. Mogelijk situeerde de Romeinse bewoning meer noordelijk ter hoogte van de Microcuesta van de Noorderkempen, nabij de vermoedelijke Romeinse heirweg.

- Middeleeuwen: Voornamelijk tijdens de volle en late middeleeuwen kent de regio een vermoedelijke bevolkingsgroei. De bewoning werd toen vaak ingeplant in nattere laagtes en beekvallei, zodat de droge gronden als akkers gebruikt konden worden. Naast twee cartografische indicatoren van walgrachtsites, werden enkele laatmiddeleeuwse bewoningssporen op ca. 2 km ten zuidoosten van de zuidelijke projectzone aangetroffen.

- Nieuwe/nieuwste tijd: Voor de nieuwe en nieuwste tijd is een cartografische indicator, bestaande uit een 18^{e}-eeuwse molen en een recente greppel uit een naburig onderzoek voorhanden. Volgens het beschikbaar cartografisch materiaal was het plangebied in gebruik als heidegebied.

Uit de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek werd geconcludeerd dat beide zones een bepaald steentijdpotentieel hebben, maar dit is bij de zuidelijke zone (langs de Rooverstraat) slechts beperkt tot de omgeving van landschappelijke boring nr. 1. Voor de noordelijke zone van het plangebied (langs de Bosbeek) kan er gesteld worden dat er wel een hoge kans bestaat voor het aantreffen van lithische artefacten uit de steentijden. Ondanks de variërende conditie van de podzolbodem binnen het plangebied, lijken de kansen voor een grotendeels of ten minste gedeeltelijk *in situ* bewaarde steentijdclusters nog steeds tamelijk hoog. Er werd dan ook door BAAC Vlaanderen een verkennend booronderzoek geadviseerd op de hele oppervlakte van de noordelijke zone. Het verkennende booronderzoek in de zuidelijke zone beperkte zich tot het stukje plangebied rondom landschappelijke boring 1, de noordwestelijke zijde van het plangebied.

Hoewel de resultaten van het archeologische booronderzoek de aanwezigheid bevestigde van intacte E(B)-horizonten binnen het plangebied en het plangebied dus een goed bewaarde bodem blijkt te bezitten, was het onderzoek toch negatief voor de aanwezigheid van lithisch materiaal uit de steentijden. Mogelijk werden gedurende het uitvoeren en beschrijven van de boringen grote brokken verploegd materiaal, afkomstig uit de oorspronkelijke E- en B-horizonten en opgenomen in de (oude) bouwvoor, ploegsporen en/of boomvallen, verkeerdelijk aanzien als natuurlijke bodemhorizonten.

Wegens het ontbreken van archeologische indicatoren kan beslist worden dat een lage verwachting op steentijdarcheologie in het plangebied geldt (zowel de noordelijke zone als de zuidelijke zone) en dat verder waarderend archeologisch booronderzoek overbodig is. Na het verkennende archeologische booronderzoek wordt dan ook rechtstreeks overgegaan tot het proefsleuvenonderzoek. Dit proefsleuvenonderzoek zal zich echter beperken tot enkel de noordelijke zone. Op basis van de lage landschappelijke ligging, de aftopping van de natuurlijke bodem, gekende verstoringen, aanwezigheid van beter geschikte terreinen om op te bouwen in de omgeving in het verleden en de beperkte oppervlakte werd er beslist dat een proefsleuvenonderzoek in de zuidelijke zone overbodig is. Verder archeologisch vooronderzoek in deze zone zal geen extra kennisvermeerdering bieden. In de noordelijke zone kan echter niet uitgesloten worden dat er mogelijk nog archeologisch relevante sporen en/of structuren aanwezig zijn uit de periode neolithicum t.e.m. late middeleeuwen.

Het uitgevoerde vooronderzoek met ingreep in de bodem d.m.v. proefsleuven heeft zijn doelstelling, namelijk het vaststellen van de aan- of afwezigheid van een archeologische vindplaats, bereikt. Uitgezonderd enkele afwateringsgreppels, daterend vanaf de late middeleeuwen, werden tijdens het proefsleuvenonderzoek geen archeologisch relevante vondsten gedaan en geen archeologische sporen en/of structuren aangetroffen. De enige antropogene sporen die wel werden aangesneden door de aangelegde proefsleuven waren van duidelijk (sub-)recente aard (paalkuiltjes van weidepaaltjes, ploegsporen en drainagegreppels). Ander recent archeologisch (voor-)onderzoek in de omgeving, eveneens uitgevoerd door BAAC Vlaanderen, vertoont sterk gelijkende resultaten.[1]

Na het proefsleuvenonderzoek wordt **geen verder archeologisch onderzoek** meer geadviseerd door BAAC Vlaanderen bvba. De kans op het aantreffen van archeologische sporen en/of structuren binnen het plangebied wordt nu zeer laag ingeschat. Het potentieel op kennisvermeerdering door verder archeologisch onderzoek is dan ook zeer gering tot onbestaande. Het archeologisch onderzoek voor het plangebied (noordelijke en zuidelijke zone) is dan ook afgelopen na het uitvoeren en rapporteren van het proefsleuvenonderzoek.

[1] VERRIJCKT et al. 2018; NUYTS 2019

2 Programma van maatregelen

Niet van toepassing. Er wordt geen programma van maatregelen opgesteld, aangezien **geen verder vervolgonderzoek** wordt geadviseerd door BAAC Vlaanderen.

3 Bibliografie

NUYTS, T., 2019. *Nota Lille, Visbeek, BAAC Vlaanderen Rapport 1144*, Gent (Mariakerke). Available at: https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/11568.

VERRIJCKT, J., CREUTZ, M. & PERDAEN, Y., 2018. *Archeologienota Lille, Visbeek, BAAC Vlaanderen Rapport 798*, Gent (Mariakerke). Available at: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/archeologienotas/7398.